

DORINIO UGDYMO (ETIKOS) MOKYTOJO RENGIMO STANDARTAS

Profesinio išsilavinimo lygis – penktasis

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA
LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

DORINIO UGDYMO (ETIKOS) MOKYTOJO RENGIMO STANDARTAS

Profesinio išsilavinimo lygis – penktasis

Vilnius, 2008

KURKIME ATEITĮ DRAUGE!

*Parengta Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos lėšomis,
įgyvendinant projektą Nr. BPD2004-ESF-2.4.0-01-04/0156
„Nacionalinės profesinio rengimo standartų sistemos plėtra“*

*Standarto rengimą koordinavo Profesinio mokymo metodikos
centro Standartų ir mokymo programų skyrius*

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir
Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro
2008 m. birželio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-1872/A1-209

DORINIO UGDYMO (ETIKOS) MOKYTOJO RENGIMO STANDARTAS

I. PROFESINIO RENGIMO STANDARTO REKVIZITAI

1. Profesinio išsilavinimo lygis – penktasis.
2. Valstybinis kodas – S514507.
3. Suteikiama kvalifikacija – mokytojas.
4. Bazinis išsilavinimas – vidurinis.

II. PROFESINIO RENGIMO STANDARTO TURINYS

5. Trumpas profesinės veiklos aprašymas:

5.1. Dorinio ugdymo (etikos) mokytojo rengimo standartas (toliau – Standartas) parengtas atsižvelgiant į darbo rinkos pokyčius, Standarto rengimo darbo grupės atliktus kvalifikacijų tyrimo rezultatus ir remiantis kitų šalių patirtimi. Šis Standartas – pagrindas penktojo profesinio išsilavinimo lygio studijų programai rengti.

5.2. Asmuo, baigęs Standarto reglamentuojamą dorinio ugdymo (etikos) mokytojo studijų programą, įgyja profesinę kvalifikaciją, profesinių kompetencijų šiose veiklos srityse: etikos dalyko mokymas; dorinio ugdymo (etikos) proceso organizavimas ir valdymas; profesinis ir bendrakultūrinis tobulėjimas.

5.3. Dorinio ugdymo (etikos) mokytojas sudaro palankias sąlygas, leidžiančias ugdyti(s) brandžią pagrindinės mokyklos mokinio asmenybę. Mokytojas, atverdamas mokiniams Lietuvos ir žmonijos dorinės kultūros vertybes bei tradicijas, padeda formotis mokinių vertybinių nuostatų sistemai bei gebėjimui ne tik reflektuoti šiuolaikines dorovines problemas, bet ir įgyti pozityvaus elgesio įgūdžių. Jis padeda mokiniams aktyviai ir atsakingai prisidėti prie dorinių, psichologinių, socialinių problemų sprendimo. Mokytojas, kurdamas mokymąsi, tobulėjimą skatinančią aplinką, sudaro sąlygas formotis socialinėms ir pilietinėms mokinių kompetencijoms bei pasiekti asmeninės brandos.

5.4. Sėkmingą pagrindinės mokyklos dorinio ugdymo (etikos) mokytojo darbą lems tokios asmeninės savybės: komunikabilumas, kūrybingumas, greita orientacija, kruopštumas, sąžiningumas, darbštumas, pareigingumas, dėmesingumas, optimizmas, humaniškumas.

6. Dorinio ugdymo (etikos) mokytojo tikslas – ugdyti mokinio dorinę, pilietinę, socialinę bei kultūrinę kompetencijas.

7. Dorinio ugdymo (etikos) mokytojo veiklos sritys, kompetencijos pateikiamos Standarto 1 priede.

8. Dorinio ugdymo (etikos) mokytojo kompetencijų ribos, studijų tikslai, kompetencijų vertinimas pateikiami Standarto 2 priede.

9. Sėkmingam dorinio ugdymo (etikos) mokytojo darbui reikalingi šie bendrieji gebėjimai:

9.1. atsakingumas;

9.2. organizuotumas;

9.3. kūrybiškumas;

9.4. savarankiškumas priimant sprendimus;

9.5. kolektyvinis darbas;

9.6. matematinis raštingumas;

9.7. kompiuterinis raštingumas;

9.8. taktiškumas;

9.9. tolerantiškumas.

10. Baigiamasis kvalifikacijos vertinimas:

10.1. Dorinio ugdymo (etikos) mokytojo kvalifikacija suteikiama studentui, baigusiam visą studijų programą, įgijusiam Standarte apibrėžtas kompetencijas ir gavusiam teigiamą baigiamąjį kvalifikacijos įvertinimą.

10.2. Vadovaujantis Standarte įvardytais kompetencijų vertinimo kriterijais tikrinamos ir įvertinamos:

10.2.1. studijų procese – visos Standarte apibrėžtos kompetencijos;

10.2.2. baigiamojo kvalifikacijos vertinimo metu – pasirinktos kompetencijos.

10.3. Baigiamojo kvalifikacijos vertinimo organizavimą ir vykdymą, dokumentų išdavimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija.

**DORINIO UGDYMO (ETIKOS) MOKYTOJO VEIKLOS
SRITYS IR KOMPETENCIJOS**

Veiklos sritys	Kompetencijos
1. Etikos dalyko mokymas	1.1. Kūrybiškai perteikti dorinio ugdymo (etikos) žinias 1.2. Sudaryti sąlygas tautinei tapatybei formuoti 1.3. Susieti teorines dorinio ugdymo (etikos) žinias su kitais mokomaisiais dalykais 1.4. Formuoti ir plėtoti mokinių vertybinių nuostatų sistemą 1.5. Parinkti šiuolaikinės didaktikos metodikas
2. Dorinio ugdymo (etikos) proceso organizavimas ir valdymas	2.1. Tirti mokinių poreikius, interesus, galimybes ir problemas 2.2. Planuoti ir tobulinti dorinio ugdymo (etikos) procesą 2.3. Parinkti dorinio ugdymo (etikos) metodus ir strategijas 2.4. Sukurti doriniam ugdymui palankiausią aplinką 2.5. Vertinti mokinių dorinio ugdymo (etikos) pasiekimus ir pažangą 2.6. Bendrauti ir bendradarbiauti su ugdymo proceso dalyviais
3. Profesinis ir bendrakultūrinis tobulėjimas	3.1. Reflektuoti ir vertinti savo profesinę veiklą 3.2. Planuoti nuolatinį profesinį tobulėjimą 3.3. Kūrybiškai ir lanksčiai reaguoti į šiuolaikinio pasaulio kaitą

**DORINIO UGDYMO (ETIKOS) MOKYTOJO KOMPETENCIJŲ RIBOS, STUDIJŲ
TIKSLAI IR KOMPETENCIJŲ VERTINIMAS**

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Studijų tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
1. Etikos dalyko mokymas	1.1. Kūrybiškai perteikti dorinio ugdymo (etikos) žinias	Pasaulio ir Lietuvos etikos istorija ir teorija	1.1.1. Analizuoti pasaulio ir Lietuvos etikos istoriją ir teoriją 1.1.2. Atlikti ugdymui aktualios informacijos paiešką ir analizę 1.1.3. Vaizdžiai ir taisyklingai reikšti idėjas, perteikti mintis, faktus ir jausmus naudojantis įvairiomis komunikacijos priemonėmis	Parengtas ir pakomentuotas referato, pranešimo planas
	1.2. Sudaryti sąlygas tautinei tapatybei formuotis	Tautinis tapatumas. Europeizacija. Globalizacija.	1.2.1. Analizuoti tautinį tapatumą sąlygojančius veiksnius 1.2.2. Apibrėžti lietuvišką ir europinę tapatybę europeizacijos, globalizacijos kontekste	Parengtas pranešimas tautinio tapatumo tema. Organizuotas renginys, paruoštas jo aprašymas.
	1.3. Susieti teorines dorinio ugdymo (etikos) žinias su kitais mokomaisiais dalykais	Pagrindinės filosofijos kryptys, srovės ir mokyklos. Etnokultūra. Pasaulio religijų istorija ir teorija. Sąsajos su socialiniais mokslais: psichologija, istorija, pedagogika. Sąsajos su humanitariniais mokslais: literatūra, menais. Sąsajos su gamtos mokslais: biologija, fizika. Bioetika. Aplinkosauga. Profesijos dalykai.	1.3.1. Analizuoti etikos problemas remiantis filosofijos, etikos teorijomis, psichologijos, etnokultūros, antropologijos ir kitais mokslais 1.3.2. Suprasti pagrindinius pasaulio ir Lietuvos pedagoginės minties ir švietimo raidos istorijos bruožus, svarbiausias kryptis, praeities ir dabarties tendencijas 1.3.3. Modeliuoti dorinį ugdymą siejant jį su kitais mokymo dalykais	Parengtas pamokos konspektas. Organizuotas renginys ir paruoštas jo aprašymas. Paruošta ir pakomentuota projekto ataskaita. Nustatytos ir apibūdintos bendros ugdymo veiklos kryptys.

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Studijų tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
	1.4. Formuoti ir plėtoti mokinių vertybinių nuostatų sistemą	Tautinė, kultūrinė ir pilietinė savimonė. Pažiūrų, principų ir elgesio normų sistema. Skirtingų religijų moralės samprata ir vertybės. Krikščioniškosios bei bendrosios žmogaus vertybės. Asmens orumas.	1.4.1. Analizuoti senųjų ir šiuolaikinių kultūrų bei civilizacijų moralės ir vertybių sistemas 1.4.2. Argumentuoti vertybines nuostatas remiantis filosofijos ir etikos teorijomis 1.4.3. Reflektuoti vertybines nuostatas 1.4.4. Vertinti socialines bei dorinio ugdymo problemas	Atlikta pamokos refleksija. Vestas renginys. Vesti pokalbiai, diskusijos ir paruošti jų aprašymai.
	1.5. Parinkti šiuolaikinės didaktikos metodikas	Šiuolaikinės ugdymo metodikos. Logika.	1.5.1. Analizuoti socialinius ir moralinius reiškinius, reflektuoti moralinį elgesį 1.5.2. Taikyti mokymo(si) metodikas, skatinančias kritinį mąstymą, atsakingumą, kūrybiškumą, bendradarbiavimą, dialogo siekimą 1.5.3. Kūrybiškai modeliuoti, interpretuoti ir spręsti problemines dorines situacijas	Apibrėžtos ir įvertintos bendravimo problemos pateiktoje situacijoje, paaiškinti sprendimo būdai. Pamokoje pritaikyti optimaliausi didaktiniai metodai. Vesta diskusija, debatai. Parengtas projektas, paruošta jo ataskaita.
2. Dorinio ugdymo (etikos) proceso organizavimas ir valdymas	2.1. Tirti mokinių poreikius, interesus, galimybes ir problemas	Tyrimo metodai: stebėjimas, pokalbiai, anketavimas ir t. t. Tyrimo etapai: tyrimo parengimas, organizavimas, analizė, apibendrinimas.	2.1.1. Parinkti tinkamą tyrimo strategiją, struktūrą ir metodus 2.1.2. Naudoti šiuolaikines informacines ir komunikacines technologijas (IKT)	Ištirti ir paaiškinti mokinių poreikiai. Parinkta tyrimo metodika. Atlikti tyrimai ir tyrimų analizė naudojantis IKT.
	2.2. Planuoti ir tobulinti dorinio ugdymo (etikos) procesą	LR švietimo politiką reglamentuojantys valstybės lygmens dokumentai. Europos švietimo politiką reglamentuojantys dokumentai. Bendrieji ugdymo planai. Bendrosios programos ir išsilavinimo standartai.	2.2.1. Žinoti pagrindinius dokumentus, reglamentuojančius valstybės švietimo politiką 2.2.2. Žinoti dorinio ugdymo(si) proceso organizavimo teorines prielaidas, naujausias mokymo proceso organizavimo teorijas	Parengta dalyko programa ir planas. Paaiškinti popamokinės veiklos organizavimo principai. Apibūdinta ugdymo proceso struktūra.

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Studijų tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
		Dalyko programos ir planai. Dalyko tikslai ir uždaviniai.	2.2.3. Žinoti ugdymo(si) proceso struktūrą, organizavimo formas 2.2.4. Rengti dalyko programas ir planus 2.2.5. Planuoti popamokinę ugdomąją veiklą	
	2.3. Parinkti dorinio ugdymo (etikos) metodus ir strategijas	Tradicioniai (aiškinamasis, reprodukcinis ir kt.) ir modernieji (problematis, euristinis, tiriamasis ir kt.) ugdymo metodai. Ugdymo strategijos. Ugdymo inovacijos. Amžiaus tarpsniai. Mokymosi stiliai.	2.3.1. Parinkti ugdymo turinį atitinkančius metodus 2.3.2. Taikyti mokymo ir ugdymo metodus bei metodes naujoves 2.3.3. Naudoti išorinę ir vidinę motyvaciją skatinančias priemones 2.3.4. Diferencijuoti ir individualizuoti ugdymo procesą	Parinkti ugdymo metodus, atitinkantys ugdymo turinį, mokinių amžiaus tarpsnius, poreikius, sugebėjimų lygį, mokymosi stilius
	2.4. Sukurti doriniam ugdymui palankiausia aplinką	Ugdymo aplinka (mokykla, muziejus, parodų salė, biblioteka ir kt.). Erdvės organizavimas. Mokymo priemonės. Šiuolaikinės informacijos ir komunikacijos priemonės. Psichologinis klimatas. Mokinių sveikatos ir higienos normos. Darbo saugos reikalavimai.	2.4.1. Analizuoti ugdymo aplinkos įtaką ugdymo(si) ir mokymo(si) procesui 2.4.2. Kurti saugią, mokinio įvairiapusį vystymą(si) skatinančią ugdymo(si) aplinką 2.4.3. Kurti ar pritaikyti ugdymui darbo aplinką 2.4.4. Racionaliai naudoti išteklius	Parinkta optimali ugdymo(si) vieta. Tinkamai organizuota darbo aplinka. Parinktos tinkamos darbo priemonės.
	2.5. Vertinti mokinių dorinio ugdymo (etikos) pasiekimus ir pažangą	Vertinimo nuostatos ir principai: tikslingas, individualus, atviras, skaidrus, konstruktyvus, informatyvus ir kt. Vertinimo tipai: diagnostinis, formuojamasis (ugdomas) ir apibendrinamasis (sumuojamasis), kriterinis ir norminis.	2.5.1. Analizuoti įvairių vertinimo metodikų privalumus ir trūkumus 2.5.2. Parinkti pažangos ir pasiekimų vertinimo sistemą 2.5.3. Naudoti vertinimo informaciją ugdymo turiniui atnaujinti 2.5.4. Skatinti mokinių įsivertinimą	Sukurti vertinimo kriterijai. Panaudota vertinimo metodika. Sukurtas vertinimo sistemos modelio fragmentas remiantis švietimo institucijoje galiojančiais dokumentais ir bendradarbiaujant su kolegomis ir mokiniais.

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Studijų tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
		<p>Vertinimo būdai: neformalus ir formalus.</p> <p>Įvertinimo forma: vertinimo aplankas, aprašai, recenzijos.</p> <p>Įsivertinimo metodai: asmeninė ar grupės refleksija ir kt.</p>		
	2.6. Bendrauti ir bendradarbiauti su ugdymo proceso dalyviais	<p>Vaiko raidos, asmenybės ir pedagoginės psichologijos ypatumai.</p> <p>Bendravimo psichologijos pagrindai.</p> <p>Bendravimas su ugdytiniais, kitais pedagogais, mokyklos darbuotojais, tėvais (globėjais, rūpintojais) ir kitais socialiniais partneriais.</p> <p>Netradiciniai mokiniai (gabūs, turintys negalią, imigrantai ir kt.).</p> <p>Profesinė mokytojo etika.</p> <p>Šeimų tipai, šiandieninės šeimos tendencijos.</p> <p>Tėvų švietimas.</p> <p>Bendravimas su švietimo, sveikatos, vaiko teisių, kultūros, teisėtvarkos institucijomis, visuomeninėmis organizacijomis ir kt.</p> <p>Respublikiniai, tarptautiniai, mokykliniai projektai.</p> <p>Prevencinis darbas.</p>	<p>2.6.1. Analizuoti ir vertinti bendradarbiavimo veiksmų ir ypatumus</p> <p>2.6.2. Kurti bendravimui palankiausią atmosferą tolerantiškai ir pagarbiai vertinant kultūrinius ir socialinius skirtumus</p> <p>2.6.3. Atpažinti specialiuosius mokinių poreikius užtikrinant socialinės atskirties prevenciją</p> <p>2.6.4. Taikyti bendradarbiavimo principus ir būdus</p> <p>2.6.5. Bendrauti su mokinių tėvais ar globėjais</p> <p>2.6.6. Bendradarbiauti su pagalbą vaikui ir šeimai teikiančiomis organizacijomis</p>	<p>Paašškinti mokytojo ir ugdytinių santykiai pateiktoje situacijoje.</p> <p>Konstruktvyviai išspręsti tarpasmeniniai ir grupiniai konfliktai sumodeliuotoje situacijoje.</p> <p>Vestas pokalbis su mokiniais pateikta tema.</p> <p>Paašškintos tinkamos bendravimo su tėvais formos.</p> <p>Paašškinti stovyklos organizavimo principai.</p>
3. Profesinis ir bendrakultūrinis tobulėjimas	3.1. Reflektuoti ir vertinti savo profesinę veiklą	<p>Profesinės veiklos ir patirties savianalizė.</p> <p>Naujausios pedagoginės literatūros studijavimas.</p>	<p>3.1.1. Įvertinti savo kompetenciją, patirtį, tobulėjimo galimybes</p> <p>3.1.2. Analizuoti aktualiausias profesinės veiklos problemas</p>	<p>Atlikta ir paašškinta pedagoginės veiklos refleksija.</p> <p>Sudarytas ar pakoreguotas profesinės veiklos planas.</p>
		<p>Tobulinimosi būdai: seminarai, kursai, projektai, konferencijos, stažuotės ir kt.</p>	<p>3.2.1. Kaupti informaciją apie dorinio ugdymo naujoves, taikyti jas savo profesinėje veikloje</p>	<p>Parinkti veiksmingiausi profesinio tobulėjimo būdai</p>

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Studijų tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
		Gerosios pedagoginės patirties sklaida.	3.2.2. Panaudoti institucijos teikiamas galimybes kvalifikacijai tobulinti	Apžvelgti naujausi įvykiai ir pateiktas jų vertinimas
	3.3. Kūrybiškai ir lanksčiai reaguoti į šiuolaikinio pasaulio kaitą	Pasaulio įvykiai, jų sklaida, vartojimo kultūra ir kt.	3.3.1. Analizuoti ir moralės požiūriu vertinti visuomenės problemas 3.3.2. Analizuoti pasaulio įvykius, panaudoti juos dorovinėms visuomenės problemoms spręsti	

Spausdino UAB „JUDEX“
Europos pr. 122, LT-46351 Kaunas
Tel./faks. (8~37) 34 12 46
www.judex.lt
Tiražas – 100 vnt. Užsakymo Nr. 7614

Išleido

PROFESINIO
MOKYMO
METODIKOS
CENTRAS

www.pmmc.lt